

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Český rozhlas jako veřejnoprávní subjekt zvláštního poslání, Jeho právní statut, vznik, vývoj, společenské poslání. Financování a hospodaření ČRo

Jan Barvínek

© 2017 ČZU v Praze

Souhrn:

Práce pojednává o základních rozdílnostech mezi Českým rozhlasem a soukromými provozovateli rozhlasového vysílání s cílem stanovení vzájemné konkurenceschopnosti. V první části teoretické práce jsou vymezeny pojmy jako média, rozhlasový trh a historický vývoj rozhlasového vysílání. Nejrozsáhleji se práce zabývá Českým rozhlasem jako veřejnoprávní institucí zvláštního poslání a definuje vznik, programovou složku, financování a dozorcující orgány Českého rozhlasu. Poslání je definováno v podobě veřejné služby, Statutu Českého rozhlasu, Kodexu Českého rozhlasu a pomocí dalších názorů na veřejnoprávní vysílání. Programová složka vychází z nabízeného obsahu jednotlivých stanic. Z pohledu financování se práce zabývá především rozhlasovým poplatkem a reklamou. Další část v podobě soukromých provozovatelů ukazuje rozdílnosti mezi veřejnou službou a soukromou, která je provozována na základě licence. Poslední část se věnuje důležitosti základních lidských hodnot, na kterých jsou postavena média a ani nezapomíná na kontrolní orgány rozhlasového vysílání. Praktická část je založena na dotazníkovém šetření, které prezentuje názory občanů České republiky na danou problematiku a napomáhá k vytvoření závěrů této práce. Vzájemnou konkurenci těchto subjektů nelze jednoznačně určit, ale na základě zjištěných poznatků se lze přiklonit k názoru, že spíše neexistuje, protože zde existují markantní rozdíly.

Klíčová slova:

Český rozhlas, provozování rozhlasového vysílání, financování, komerční rádia, provozovatelé s licenci, rozhlasový poplatek, Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, rozhlasová reklama, rozhlasový trh, svoboda slova, veřejná služba

Cíl a metodika:

Cíl práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je stanovení rozdílností mezi Českým rozhlasem a soukromými subjekty provozující rozhlasové vysílání na základě licence. Ze zjištěných skutečností posoudit vzájemnou konkurenceschopnost těchto subjektů. Dílčím cílem je odpovědět na otázku, zda zákony upravující vysílání Českého rozhlasu berou v úvahu ekonomické cíle nebo jsou tvořeny spíše jinými hodnotami (např. filozofickými, politickými, historickými apod.). Žádná legislativa nemá smysl bez moci výkonné. Tudíž

vedlejším cílem je specifikace zákonných prostředků a subjektů, které sledují dodržování rozhlasové legislativy. **Analytická část** je vypracována pomocí dotazníkového šetření. Obsahem dotazníkového šetření budou zjišťovány názory obyvatelstva na rozhlasové vysílání z hlediska jejich potřeb, tak i naplňování současně platných právních předpisů. Dále bude dotazníkové šetření obsahovat otázky zabývající se ekonomickou stránkou Českého rozhlasu. Na základě výsledků šetření vznikne pohled obyvatelstva na rozhlasovou problematiku. V **závěru** ze zjištěných skutečností bude definováno poslání Českého rozhlasu, stanovení konkurenceschopnosti vůči komerčním subjektům a porovnání těchto skutečností s názory zjištěnými v dotazníkovém šetření.

Metodika práce

V teoretické části je text zpracovaný na základě jednotlivých zákonů k danému tématu, odborné literatury a internetových pramenů. Z těchto materiálů jsou vybrány podstatné informace a názory autorů, především pomocí kompilace, popisu a nepřímých citací. Práce především vychází ze zákona č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu a zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání.

Metoda dotazníkového šetření je využita v praktické části. Otázky vycházejí z teoretických východisek s cílem ověření těchto skutečností. Získané údaje jsou vyhodnoceny pomocí relativní a absolutní četnosti a prezentovány pomocí grafů a tabulek, takto získané hodnoty jsou slovně vyhodnoceny.

V závěru je využita metoda komparace pro porovnání zjištěných skutečností a zodpovězení cílů bakalářské práce.

Teoretická část:

V České republice se setkáváme s veřejnoprávním a soukromým vysílatelem. Veřejnoprávní vysílatel je zřízen na základě zákonů a měl by se zodpovídat celé společnosti, neboť slouží celé společnosti. Soukromý či komerční vysílatel je společnost založená na základě soukromého práva a hlavním zdrojem financování jsou příjmy z podnikatelské činnosti.¹

¹ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*, s. 48-50.

Praktická část:

Dotazníkové šetření bylo provedené za pomoci webové stránky vyplnto.cz v období od 13. 2. 2017 do 25. 2. 2017. Dotazník obsahuje 13 otázek z toho je první otázka filtrační a poslední čtyři identifikační, všechny otázky jsou uzavřené. Celkový počet respondentů byl 208 z toho bylo odfiltrováno 21 dotázaných (10 %), protože neposlouchají rozhlasové vysílání. Těmto respondentům nebylo umožněno odpovídat na otázky týkající se rozhlasového vysílání. Návratnost dotazníků byla 84,3 %.

Z hlediska charakteristiky dotázaných se nepodařilo zasáhnout rovnoměrně všechny věkové skupiny a kraje České republiky. Převažovali studenti a lidé v produktivním věku.

Závěr:

Český rozhlas má na rozhlasovém trhu neodmyslitelné místo nejenom z pohledu společenských hodnot a právních, ale i historických. Soukromé stanice neposkytují takovou nabídku, která by se střetávala s posláním Českého rozhlasu ať z hlediska právního, tak i reálného vysílání. V dotazníkovém šetření se ukázalo, že lidé Českému rozhlasu věří a vnímají jeho důležitost na trhu i přesto, že preferují soukromé stanice. Z ekonomického hlediska se Český rozhlas musí chovat jako řádný hospodář a finanční prostředky využívat k plnění svých úkolů. Konkurence mezi Českým rozhlasem a komerčními subjekty existuje, neboť společně působí na jednom trhu, ale rozdílnost stanic je tak markantní, že v podstatě nejde hovořit o vzájemné konkurenci. Cílem veřejné služby není konkurence a spíše se vylučuje s komerčním pojetím vysílání. Pouze otázkou zůstává, jaké změny přinese do rozhlasového vysílání doba, kdy dojde k vypnutí analogového vysílání, protože na trh může přijít mnoho nových vysílatelů, ale to ukáže až čas.

Použitá literatura:

Vybraná použitá literatura:

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 2., přepracované vydání. Praha: Portál, 2015, 392 s. ISBN 978-80-262-0743-6.

POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010, 272 s. ISBN 978-80-87212-48-6.

POUPEROVÁ, Olga. *Institucionální aspekty regulace médií*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 256 s. ISBN 978-80-7552-335-8.

ROZEHNAL, Aleš. *Mediální právo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 399 s. ISBN 978-80-7380-382-7.

Vybrané internetové zdroje:

JEŠUTOVÁ, Eva. Budovatelský rozhlas 1945–1948. JEŠUTOVÁ, Eva a KOLEKTIV. *Od mikrofonu k posluchačům: Z osmi desetiletí českého rozhlasu* [online]. Praha: Český rozhlas, 2003, s. 183-234 [cit. 2017-03-02]. ISBN 80-86762-00-9. Dostupné z: <http://media.rozhlas.cz/binary/01075578.pdf>

RRTV. Rozhodnutí o udělení licence: Rádio Impuls. In: *Rada pro rozhlasové a televizní vysílání* [online]. [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <http://www.rrtv.cz/cz/files/lic/12127.pdf>

Dokumenty Rady ČRo: Výroční zprávy Rady ČRo o hospodaření Českého rozhlasu pro příslušné roky. *Český rozhlas* [online]. ©1997-2017 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty>

Kodex Českého rozhlasu. In: *Český rozhlas* [online]. [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <http://media.rozhlas.cz/binary/00730694.pdf>

Kontinuální měření čtenosti a poslechovosti a exklusivní ad-hoc výzkumy na míru: Národní výzkum poslechovosti RADIOPROJEKT. *MEDIAN* [online]. [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <http://www.median.eu/cs/medialni-vyzkumy/>

Radiožurnál: O stanici. *Český rozhlas* [online]. ©1997-2017 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/ostanici/>

Statut Českého rozhlasu: 2. novela. In: *Český rozhlas* [online]. 2016 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <http://media.rozhlas.cz/binary/03747671.pdf>